

Sirota Jerica.

Hvaležni otroci svojih staršev tudi po njihovej smerti ne pozabijo. Tak zgleđ imamo nad siroto Jerico. Jerica ni bila še devet let stara, ko jej pomladi oče in mati umerjeta. Zapustila sta jo popolnoma samo brez vsega premoženja na svetu. Kar sta si bila prihranila, to so jim pobrala huda leta in bolezen. Namestu premoženja zapustila sta jej pa obilo zlatih naukov, po katerih naj bi se ravnala, da je Bog ne zapusti, ki je najboljši oče zapuščenih sirot. Ker Jerica ni imela sorodnikov, ki bi bili za njo skerbeli, živela je od milostinj dobrih ljudi. V velikih svojih nadlogah, v katerih so jo starši zapustili, ni vendar nikoli godernjala čez svoje starše, marveč molila je vsak dan za-nje. Na njihov grob je zasadila zalih cvetic, iz katerih je pozneje spletla dva lepa venca, ter ju obesila čez leseni križ, ki je stal na njihovem grobu. Sklenila je potem vselej svoji nježni ročici in prav serčno molila za rajnke svoje starše.

To njeno lepo dejanje je Bogu dopadlo. Zato je pa tudi Bog ni zapustil. Neka bogata, pobožna gospá, ki jo je večkrat na skrivnem opazovala, se je usmili. Mislila si je: „To je pač dobra deklica, ki svoje starše tudi po njihovej smerti ljubi, in vredna je, da jo vzamem za svojo hčerko. Ker nimam nobenega svojih, mi bode ona na moje stare dni gotovo rada postregla. Upam, da mi ne bode nehvaležna, ker se še celó svojih staršev spominja, ki jej vendar niso prav nič zapustili.“

Še tisti dan se posvetuje bogata gospá z ondotnim gospodom župnikom in kmalu potem vzame Jerico za svojo hčerko. Tu se je Jerici prav dobro godilo. Bila je pa zato svojej dobrotnici iz serca udana; ljubila in spoštovala jo je kakor svojo lastno mater. Mnogo let sta živeli skupaj v najlepšej zastopnosti. Na smertnej postelji pa je bogata gospá volila vse svoje premoženje Jerici, ki jej je ves čas tako pridno in lepo stregla. Lehko je živela zdaj Jerica brez posebnih skerbí, ker imela je toliko, da jej ni bilo treba skrbeti za vsakdanji kruh in obleko.

Kdor stariše ljubi in rad je imá,
Že tukaj na sveti Bog srečo mu dá.

P. Gros.

Kresnica.

| | | |
|-----------------------------|---------------------------|---------------------------|
| Deček nježen, tam na trati | „Hiti, hiti, sinek mali | „Ljuba mati, le poglejte |
| Z ljubo mamico sedi, | Za bliščavo žvalico, | Nježna stvarca res je tó; |
| Ko poneha se igrati | Ali glej, da prideš kmali | Lepo prosim, mi povejte, |
| Mamici tak' govori: | In prineseš revico!“ | Sveti se zakaj takó?“ |
| „Glejte, glejte, ljuba mati | Deček mlad takój je tekel | „To je muha, ki se sveti |
| Tam prelepo stvarico; | Za kresnico k' se svitli; | Le v temóti, sinek moj; |
| Oj, al smem se tjá podati | Mamici tako je rekel | Hočeva domóv jo vzeti, |
| Da ujamem lúčico?“ | Ko nazaj spet prihíti: | Da jo vidi bratec tvoj.“ |

Ko pri luči pa v hiši Zamerzi mu, ter zažene
Deček svojo pest odprè, Černo spako tjà ob tlà,
Gerdo muho v perišèi Nima vrednosti nobene
Lazit' vidi sim ter tjè. Černa zanj kresničica!

Marsikaj se nam dozdeva
Pri temóti lepega;
Toda pri svitlobi dneva
Vid'mo vse kaj družega.

Ivan Zarnik.

Bitva pri Sisku.

(Po verjetnih spisih za mladino spisal Ivan G.)

Gotovo je že kedó izmed vas videl v spodnjem oddelku národnega muzeja v Ljubljani v zadnej sobi na desnej strani visečo veliko podobo. Ta podoba nam predstavlja bitvo pri Sisku 22. junija 1593. leta. Predno vam to podobo bolj natanko popišem, povedati vam hočem nekoliko o tej bitvi in sploh o onem žalostnem času, ko so ljuti neverniki Turki neprenehoma nadlegovali našo domovino in kristjane.

Leta 1408 prišle so prve turške čete v našo kranjsko deželo in sicer prišle so najpred v Metliko, majhno mestice na Dolenjskem; leta 1418 soznanilo se je blizu 1000 Kranjcev pod vodstvom gospoda Auersperga v veliki bitvi pri Radgoni s temi gerdimi sovražniki naše sv. vere. Od te dóbe so neverniki vedno dohajali v naše dežele, deloma v rednej vojni, deloma so pa tudi priderli kakor roparji.

V tej dóbi pri nas ni bilo še nikakoršne prave vzajemne armade, ampak skoraj vsaka dežela, vsak kraj moral se je varovati sovražnika in ravno proti Turkom so se večkrat hrabro deržali Slovenci, med katerimi so živeli o istem času v pervej versti junaci: Kacijanar, Kisel, Lamberg, Lenkovič, Turn in Andrej Turjaški, kateri poslednji je tudi slavno premagal Turke v bitvi pri Sisku dné 22. junija 1593. leta. Med vsemi boji z neverniki je gotovo najznamenitejši boj pri Sisku.

Leta 1592 je Hasan-Paša vperviç oblegel Sisek, ali krepko so ga odbili hrabri Hrvatje in Slovenci; kajti dobro so vedeli, ako jim Turek vzame Sisek, narobe jim pojde potem vse. — Kmalu po tem prvem naskoku sezidal je Hasen-Paša Petrinjsko terdnjavo.

Hasan-Paša je bil jako ljut sovražnik kerščanstva; bil je v svojej mladosti kristjan in še celó benediktinsk menih, ali hudobnost ga je zapeljala v tabor neverstva in tako je postal velik nasprotnik kerščanstva.

Ko je izveršil zidanje Petrinjske terdnjave, začel je z začetkom leta 1593 nabirati po Petrinjskem kraji novo armádo, hoté še enkrat napasti Sisek. Nabral je okolu 25 do 30 tisoč ljudi in mnogo topov. 1. junija 1593 l. zbral je to armádo pri Banjiluki in je prišel 16. junija pred Sisek. Ta terdnjava stoji blizu tam, kjer se izliva reka Kolpa v Savo. Prostor je bil o istem času svojína Zagrebške stolne cerkve in poveljevala sta tam dva duhovnika, Blaže Jurak in Matija Fintić.